

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра археології, етнології та культурології**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ДЖЕРЕЛОЗНАВЧІ СТУДІЇ З ЕТНОЛОГІЇ
ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ**

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітня програма	Історія та археологія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма з дисципліни «Джерелознавчі студії з етнології ЦСЕ» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Розробники: Леньо П. Ю., кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та культурології.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри археології, етнології та культурології протокол №1 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри доц. Керецман Н.П.

_____

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Мишко С.А.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3,5	Рік підготовки:	Рік підготовки:
Загальна кількість годин: 105	1	1
Кількість модулів: 1	Семестр:	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –	1	1
	Лекції:	
	20	8
	Практичні (семінарські):	
	22	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна		
	Самостійна робота:	
	63	93

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Джерелознавчі студії з етнології Центрально-Східної Європи» є формування у докторантів системних знань про особливості розвитку етнологічної науки в країнах Центрально-Східної Європи. Основний акцент при цьому робиться на джерелах, які творять специфіку національних етнографій та етнологій.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у докторантів таких компетентностей:

Загальні компетентності

- здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань;

- здатність до опанування загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та загальнолюдських цінностей;

- здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень;

- здатність працювати у міжнародному науковому середовищі;

- здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземною мовами, володіти комунікативною культурою. Здатність до ефективної комунікації з представниками різних цільових аудиторій, використовуючи відповідну лексику, методи та прийоми;

- здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації;

- здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО;

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про розвиток суспільства, розуміти значення вивчення історії та археології для розвитку та євроінтеграції нашої держави.

Фахові компетентності

- здатність до опанування глибокими знаннями в галузі історії та археології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері історії та археології, оволодіння комплексним, системним, проблемно-історичним підходами та етнологічними методами дослідження, термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

- здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми дослідницького характеру у галузі історії та археології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;

- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі історії та археології;

- здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі історії та археології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів, ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері історії та археології;

- здатність самостійно виконувати повний цикл сучасного етнографічного дослідження з урахуванням соціальної ваги пам'яткоохоронної складової такого дослідження;

- здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності;

- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності;

- здатність здійснювати наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Джерелознавчі студії з етнології Центрально-Східної Європи» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Джерелознавчі студії з етнології Центрально-Східної Європи», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення докторантами таких програмних результатів навчання (ПРН):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Опанувати методологію проведення наукових досліджень в області історії та археології, знання сучасних вітчизняних і зарубіжних досягнень в історичній та археологічній науці.	ПРН 1
Проектувати критичний підхід до аналізу, оцінки і синтезу нових ідей в галузі історії та археології, переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання та професійні практики.	ПРН 2
Володіти поглибленими знаннями в галузі історії та археології, масштаб яких є достатнім для успішної організації та проведення наукових досліджень з історичної та археологічної проблематики, науково-педагогічної діяльності у закладах освіти.	ПРН 3
Вміти здійснювати пошук, аналізувати та критично оцінювати інформацію з різних джерел та фахової літератури, інтерпретувати та контекстуалізувати її правильно у письмових звітах та у науковій роботі.	ПРН 4

Уміння написати дисертаційну роботу, розуміння послідовності роботи з підготовки наукового дослідження, обізнаність у наукових стандартах та правилах академічної доброчесності.	ПРН 5
Знати академічну українську та іноземну мови, на рівні достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміти фахові наукові та професійні тексти, володіти навичками спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищі, суспільстві в цілому.	ПРН 6
Здатність започаткувати, планувати та реалізувати оригінальні науково-дослідні проекти, усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.	ПРН 8
Вміти ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях.	ПРН 10
Уміння провадити наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері істор археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є відповіді на семінарських заняттях, контрольні роботи, індивідуальна самостійна робота з джерелами з наступною презентацією результатів, залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: доповіді на семінарських заняттях, виконання практичних завдань. Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань на практичних заняттях, захист реферату

Форма модульного контролю : письмова контрольна робота. Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання

Форма підсумкового семестрового контролю : усний залік.

Об'єктами поточного контролю знань докторантів є :

Активність та результативність роботи на практичних заняттях.

Виконання завдань самостійного опрацювання.

Виконання індивідуальної роботи.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		60	100
5	5	10	10	10	10	10			

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності докторанта	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)

Практичні (семінарські) заняття	22	25
Самостійна робота	63	15
Модульна контрольна робота	1	60
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Виконання модульної контрольної роботи передбачає розгорнуті письмові відповіді на 3 завдання/питання. Кожна правильна відповідь максимально оцінюється в 20 балів. До модульної контрольної роботи допускаються докторанти які відвідали не менше 90 % аудиторних занять і отримали не менше 60 % від можливої кількості балів за поточну роботу.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вмie самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вмie порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який: 8 - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (0-35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Вступ до предмету курсу.

Предмет, об'єкт і методи дисципліни. Місце та специфіка антропології, етнології та етнографії в системі гуманітарних знань. Традиції та особливості національних етнологій Центрально-Східної Європи. Особливості джерельної бази антропологічних (соціо-культурних) досліджень. Особливості українського народознавства та його джерельної основи. Зв'язок курсу з іншими історичними дисциплінами. Завдання і функції етнографічного джерелознавства.

Тема 2. Основні підходи до джерелознавчого аналізу та джерельної бази етнології і соціокультурної антропології.

Основні підходи до вивчення етнології як науки. Визначення етнографічного джерела. Класифікація і види етнографічних джерел. Місце джерел в інструментарію дослідника. Основні підходи до поняття джерела. Сучасні підходи до визначення джерела. Пошук і виявлення джерел. Джерелознавчий аналіз. Критика джерел. Інтерпретація джерел. Творення джерела. Методика роботи з масовими джерелами. Джерельна міждисциплінарність в сучасності.

Тема 3. Візуальні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.

Місце візуальних матеріалів в етнографічній роботі дослідника. Матеріали візуальних спостережень та фото-кінофіксація в роботі етнографа. Петрогліфи як джерело. Керамічний розпис в якості джерела етнографічного характеру. Нумізматичні матеріали в якості візуального етнографічного джерела. Антропологічна іконографія середньовічних хронік та літописів. Твори представників станкового мистецтва в якості етнографічного джерела. Матеріали монументального мистецтва кінця середньовіччя та ранньомодерного часу, як джерело етнології країн Центрально-Східної Європи. Етнографічні мотиви у творах представників мистецтва епохи романтизму. Монументальне мистецтво ХХ ст. та його використання в якості етнографічного джерела. Сімейні фотографії періоду масового поширення фотоапарату в якості джерела етнографа.

Тема 4. Усні та усно-історичні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.

Види усних та усноісторичних джерел. Роль та місце усних джерел в роботі етнографа. Методика збору усної інформації. Особливості аналітичної роботи із усними джерелами. Записи усної традиції у роботі краєзнавців та етнографів ХІХ ст. Творення етнографічних фоноколекцій на початку ХХ ст. Закарпаття «в мікрофоні» фототехніки міжвоєнного дослідника (І.Панькевич і його робота). Масова етнографічна робота в країнах Центрально-Східної Європи в п.п. ХХ ст. Усні та усно-історичні джерела в кінці ХХ ст. Масовий запис «голосів трагедій» на початку ХХІ ст. Мова як джерело. Лінгвістичний музей К.Тищенка.

Тема 5. Письмові джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.

Писемні джерела в період накопичення етнографічних знань : літописи, аннали та хроніки. Мемуарна література. Шляхові описи та огляди подорожуючих дослідників епохи пізнього середньовіччя та ранньомодерні часи. Матеріали статистичних, топографічних та географічних описів в період просвіченого абсолютизму. Юридично-правові матеріали в якості джерела. Етнографічні відомості в художніх літературних творах доби романтизму. Народна культура в наукових працях та літературних творах митців ХХ ст. Сучасний «етнографізм» в популярній друкованій культурі.

Тема 6. Методи пошуку, опрацювання, критики, інтерпретації та використання джерел. Особливості пошуку етнографічних джерел в архівах, бібліотеках, музеях. Праця з опублікованими джерелами. Аналіз та критика джерел. Методи творення та опрацювання джерела. Специфіка творення усноісторичного джерела. Інтерпретація джерел.

Тема 7. Сучасні методики опрацювання баз даних.

Джерела з етнології в сучасному інтернет-просторі. Матеріали блогерів на антропологічну тематику : етнографічний контент YOUTUBE, TELEGRAM, FACEBOOK та інших соцмереж. Методи масової обробки джерела.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: очна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Вступ до предмету курсу.	5	2				3
Тема 2. Основні підходи до джерелознавчого аналізу та джерельної бази етнології і соціокультурної антропології.	12	2				10
Тема 3. Візуальні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	20	4	6			10
Тема 4. Усні та усно-історичні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	20	4	6			10
Тема 5. Письмові джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	20	4	6			10
Тема 6. Методи пошуку, опрацювання, критики, інтерпретації та використання джерел.	14	2	2			10
Тема 7. Сучасні методики опрацювання баз даних.	14	2	2			10
Разом за модуль	105	20	22			63
Разом за семестр	105	20	22			63

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Вступ до предмету курсу.	5	1				4
Тема 2. Основні підходи до джерелознавчого аналізу та джерельної бази етнології і соціокультурної антропології.	12	1				11
Тема 3. Візуальні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	20	2	2			16
Тема 4. Усні та усно-історичні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	20	2	2			16
Тема 5. Письмові джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	20	2				18
Тема 6. Методи пошуку, опрацювання, критики, інтерпретації та використання джерел.	14					14
Тема 7. Сучасні методики опрацювання баз даних.	14					14
Разом за модуль	105	8	4			93
Разом за семестр	105	8	4			93

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Візуальні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	6	2
2	Тема 2. Усні та усно-історичні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	6	2
3	Тема 3. Письмові джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	6	
4	Тема 4. Методи пошуку, опрацювання, критики, інтерпретації та використання джерел.	2	
5	Тема 5. Сучасні методики опрацювання баз даних.	2	
Разом		22	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна

1	Тема 1. Вступ до предмету курсу.	10	4
2	Тема 2. Основні підходи до джерелознавчого аналізу та джерельної бази етнології і соціокультурної антропології.	10	11
3	Тема 3. Візуальні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	10	16
4	Тема 4. Усні та усно-історичні джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	10	16
5	Тема 5. Письмові джерела з етнології та соціокультурної антропології країн Центрально-Східної Європи.	12	18
6	Тема 6. Методи пошуку, опрацювання, критики, інтерпретації та використання джерел.	11	14
7	Тема 7. Сучасні методики опрацювання баз даних.	11	14
Разом		63	

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

З метою унаочнення інформативної частини курсу, а також для кращого засвоєння матеріалів необхідно використовувати технічні засоби для перегляду аудіо-відео-фото джерел, що передбачає обладнання лекційної аудиторії проектором та комп'ютером або ноутбуком.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Бромлей Ю. В. Крюков М. В. Этнография: место в системе наук, школы, методы // Советская этнография. 1987. № 3. С. 45–60.
2. Басилов В. Н. Традиции отечественной этнографии // Этнографическое обозрение. 1998. № 2. С. 18–45.
3. Бартминский Е. Фольклористика, этнонаука, этнолингвистика – ситуация в Польше // Славяноведение. 2004. № 6. С. 89–98.
4. Борисенко В. Нариси з історії української етнології 1920–1930-х років. К.: Центр українознавства КНУ ім. Т. Г. Шевченка, 2002. 92 с.
5. Боряк О. Від усної історії та мікроісторії до антропологічної історії: у пошуках сучасного інструментарію // Україна на межі тисячоліть: етнос, нація, культура. К.: Видавництво асоціації етнологів, 2000. С. 209–216.
6. Гинрих А. Шаг из тени: современное состояние социальной антропологии в Австрии // Этнографическое обозрение. – 1993. – № 4 – С. 150–151.
7. Горак Ю. Чешская этнография и ее европейское значение. Прага: Орбіс, 1946. 16 с.
8. Горленко В. Ф. Нариси з історії української етнографії. К.: Наукова думка, 1964. 268 с.
9. Горленко В. Ф. Становление украинской этнографии конца XVIII – первой половины XIX века. К.: Наукова думка, 1988. 212 с.
10. Дельеж Робер. Нариси з історії антропології. Школи. Автори. Теорії. К. : КМА, 2008. 287 с.
11. Этнография в странах социализма. Очерки развития науки. М.: Наука, 1975. – 342 с.
12. Капелюшний В.П., Казакевич Г.М., Чернищук Н.В. Українська етнологія у європейському контексті (друга половина XIX – 20-рі роки XX ст.). Вінниця, 2013, 2008 с.
13. Касьянов. Г. Сучасний стан української історіографії: методологічні та інституційні аспекти // Генеза. 2004. № 1. С. 78–92.
14. Касьянов. Г. Ще не вмерла українська історіографія // Критика. 2002. № 54. С. 20–22.
15. Кирчів Р. Донаукові зацікавлення українським фольклором та етнографією // Народна творчість та етнографія. 2005. № 1. С. 40–48.
16. Козар Л. Розвиток української фольклористики в контексті національного відродження кінця XIX – початку XX ст. // Матеріали до української етнології. 2004. № 4 (7). С. 245–248.

17. Коша Ласло. Чий ви сини? Огляд угорської етнографії / Ласло Коша. Ужгород: СП „ПоліПрінт”, 2002. 244 с.
18. Ленъо П. Ю. Проблеми та перспективи етнологічної/антропологічної науки в Східній та Центральній Європі (спроба порівняльного аналізу) / На перехрестях світової культури. – Чернівці: Видавництво „Прут”, 2006. С. 84–87.
19. Марков Г. Е. Немецкая этнология в конце тысячелетия: кризис или новый рассвет? Этнографическое обозрение. 2005. № 4. С. 111–129.
20. Маркус Д. О социокультурной антропологии США, ее проблемах и перспективах // Этнографическое обозрение. 2005. № 2. С. 43–55.
21. Наулко В. И. Украинская этнологическая наука: современное состояние и перспективы развития // Этнографическое обозрение. 2003. № 6. С. 115–123.
22. Пушкарева Н. Л. Предмет и методы изучения «истории повседневности» // Этнографическое обозрение. 2004. № 5. С. 3–19.
23. Пушкарева Н. Л. Этнография восточных славян в зарубежных исследованиях (1945–1990). СПб.: БЛИЦ, 1997. 333 с.
24. Пфеффер Г. Антропология в ФРГ: возможности выбора // Этнографическое обозрение. – 1993. № 2. С. 126–128.
25. Поле. Збірник наукових праць з історії, теорії та методології польових досліджень. Т.1. Вступ до спеціальності. Київ. Дуліби, 2014. 320 с.
26. Поле. Збірник наукових праць з історії, теорії та методології польових досліджень. Т.2. Субкультури, повсякдення, етнографія науки. Київ. Дуліби, 2017. 336
27. Семенов Ю. И. Предмет этнографии (этнологии) и основные составляющие ее научные дисциплины // Этнографическое обозрение. 1998. № 2. С. 3–17.
28. Скрипник Г. А. Методологічні проблеми та засади розвитку сучасної української етнології // Етнологія, фольклористика. Одеса-Київ: Видавництво асоціації етнологів, 2001. С. 3–10.
29. Соколовский С. В. Парадигмы этнологического знания // Этнографическое обозрение. – 1994. № 2. С. 3–17.
30. Токарев С. А. История зарубежной этнографии. М.: Высш. школа, 1978. 352 с.
31. Токарев С. А. История русской этнографии. М.: Наука, 1966. 456 с.
32. Федас Й. Українська фольклористика на зламі тисячоліть // Україна на межі тисячоліть: етнос, нація, культура. – К.: Видавництво асоціації етнологів, 2000. С. 255–266.
33. Тишков В. А. Советская этнография: преодоление кризиса // Этнографическое обозрение. 1992. № 1. С. 5–19.
34. Фойтик К. Основные проблемы чехословацкой этнографии и фольклористики // Советская этнография. 1967. № 4. С. 51–61.
35. Шандыбин С. А. Постмодернистская антропология и сфера применимости ее культурной модели // Этнографическое обозрение. 1998. № 1. С. 14–30.
36. Шумада Н. Сучасний стан і завдання української фольклористики // Україна на межі тисячоліть: етнос, нація, культура. К.: Видавництво асоціації етнологів, 2000. С. 292–298
37. Шнирельман В. А. Наука в условиях тоталитаризма / В. А. Шнирельман // Этнографическое обозрение. 1992. № 5. С. 7–18.
38. Urbancova Viera. Počiatky slovenskej etnografie. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie ved, 1970. 388 s.
39. Urbancova Viera. Slovenska etnografia v 19. storočí (vyvoj názorov na slovenský ľud). Martin: Vyd. Matice Slovenskej, 1987. 440 s.

Допоміжна література:

40. Арутюнов С.А. Рыжакова С.И. Культурная антропология. М. Изд-во «Весь мир», 2004, 216 с.
41. Гіденс Ентоні. Соціологія. К. Основи, 1999. 726 с.
42. Гирц К. Интерпретация культур. М.: РОССПЭН, 2004. 560 с.
43. Бенедикт Андерсон. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму. К. Критика, 2001, 271 с.

44. Калакура Я.С. Историчне джерелознавство. К. : Либідь, 2002, 489 с.
45. Леві-Строс Клод. Соціальна антропологія. К. Основи. 2000. 387 с.
46. Рассел Бертран. Історія західної філософії. К.: Основи, 1995. 759 с.
47. Рид Нэнси. Русские разговоры. Культура и речевая повседневность эпохи перестройки. М. : Новое литературное обозрение, 2005, 345 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

48. <http://www.historians.in.ua/index.php/en/>
49. <http://antropogenez.ru/>
50. <http://oralhistory.com.ua/>
51. <http://www.etnolog.org.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами(Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)